

“З вышыні маладога палёту”

Нацыянальная бібліятэка:
звёны рабочага працэсу

Нацыянальная бібліятэка РБ пашыраецца не толькі ў плошчы, але і кадрава. Аб гэтым сведчыць той факт, што сюды на працу сёлета быў размеркаваны 81 выпускнік з дзевяці ВНУ краіны па 32 спецыяльнасцях. Маладыя спецыялісты, якія прыйшлі ў гэты год, асабліва тым, што яны зараз, можна сказаць, стаяць ля вытокаў новай вяхі НББ. Таму карэспандэнт “К” завітаў да іх у час падрыхтоўкі да пераезду, каб распытаць пра першыя дні працы і пачуцці маладых бібліятэкараў. Загадчык сектара цэнтральнага падсобнага фонду Святлана Анатольеўна Базылева-Ланько пазнаёміла са сваімі новымі калегамі: Вольгай Лук’янавай, Анастасіяй Ганчарук і Алесей Літвінчук.

— Ёсць у нашым аддзеле яшчэ два хлопцы, але зараз яны занятыя: праходзяць праверку на ваенпрыдатнасць, — кажа Святлана Анатольеўна.

— **Спраўляецца моладзь з новымі абавязкамі?**

— Так, я імі вельмі задаволена, нягледзячы на тое, што пачынаць працоўны шлях у экстрэмальных умовах пераезду вельмі няпроста.

— **Напэўна, размеркавацца ў Нацыянальную бібліятэку было таксама складана? — пытаюся я ў дзяўчынак, якія ніякавата адчулі сябе ад такой цікаўнасці да іх з боку карэспандэнта.**

— І так, і не. Ахвотных, зразумела, было ў нас на курсе шмат, што і не дзіўна, — узгадвае Анастасія. — Але існаваў, калі можна так сказаць, конкурсны адбор — па адзнаках за час навучання. А сюды, самі разумеюць, стараліся ўзяць лепшых.

— Так, асноўны крытэрыі размеркавання — менавіта якасць вучобы ва ўніверсітэце, — падцвярджае Святлана Анатольеўна. — Таму, як студэнты вучыліся, так і размеркаваліся. Каб пачынаць сваю працоўную кар’еру ў галоўнай бібліятэцы краіны, трэба быць вартым таго. Гультаі пры такім тэмпе працы тут бы не прыжыліся. Чалавек, які дрэнна вучыцца, не ведае ў выніку нават асноў сваёй працы. І гаворка не толькі пра валоданне бібліятэчнай справай: неабходны веды па псіхалогіі, педагогіцы, іншых дысцыплінах, якія дапамагаюць, напрыклад, у абслугоўванні карыстальнікаў. Задаволіць інфармацыйныя запатрабаванні чытача выдачай кнігі — гэта толькі мінімум, які патрабуецца ад бібліятэкара. А чытач жа павінен быць задаволены і кампетэнтнасцю супра-

Святлана Базылева-Ланько, Вольга Лук’янава, Алесь Літвінчук і Анастасія Ганчарук.

цоўніка, і якасцю абслугоўвання, і чалавечым кантактам.

— **Скончыўшы ВНУ і паступіўшы на працу, у пэўных момантах адчуваеш, што не хапае практыкі, ведаў...**

— Кожны з нас спасцігае прафесію штодзень, — адказвае Святлана Анатольеўна. — Да таго ж, з надыходам звышновых тэхналогій даводзіцца набываць адпаведныя веды і нашым маладым спецыялістам, што абсапютна заканамерна.

— Дарэчы, наш факультэт не адстае ад часу і новых паведаў, — кажа Вольга, — зараз у нас змяніўся курс інфарматыкі: з’явіліся новыя раздзелы, вывучаюцца новыя тэхналогіі.

— **Калі вы былі яшчэ толькі карыстальнікамі бібліятэк, ці не хацелася вам нешта змяніць у бібліятэчнай структуры? — звяртаюся я да дзяўчынак.**

— Так, — пагаджаецца Анастасія, — хацелася б знаходзіць бібліятэчныя залы і памяшканні хутчэй і лягчэй, бацьчы нейкія ўказальнікі, якія б падказвалі, куды ісці.

— Калі чытач прыходзіць у бібліятэку першы раз, яму выдаюць памятку, якая б арыентавала яго ў прасторы НББ, але ж ён яе нават не чытае! — спрабуе запырачыць Вольга.

— **А я чытала, але “картай мясцовасці” яна мне не падалася...**

— Справа ў тым, — умешваецца ў размову Алесь, — што памятку часта ўвогуле не чытаюць, гэта бачна па тых пытаннях, якія задаюць навічкі-наведвальнікі, калі нешта шукаюць. А размяшчэнне аддзелаў бібліятэкі ці замова літаратуры — справа нялёгкай, якой трэба навучыцца... Вось над гэтым і хацелася б папрацаваць.

— Хачу ўдакладніць, — тлумачыць Святлана Анатольеўна, — гэта звязана з тым, што праект бібліятэкі, якая будавалася ў трыццатыя гады, не быў завершаны. Паводле задумы, гэта павінен быў быць такі бібліятэчны комплекс, які б заняў цэлы квартал, спускаўся да ракі... але шмат чаго з задумы не было рэалізавана. У сувязі з гэтым парушылася належнае знаходжанне аддзелаў, а мы сутыкнуліся з праблемай размяшчэння кніг. Новая інфраструктура бібліятэкі ў новым будынку, на шчасце, вырашыць праблему. Да таго ж, там будуць інфармацыйныя ўказальнікі, якія спросцяць чытачу знаходжанне аддзелаў.

— **І гэта не будзе бібліятэчны лабірынт, які апісваў Умбэрта Эка?**

— Не, нягледзячы на зрокавую “алмазную” складанасць, у ёй будзе ўсё проста і зразумела. — **Кшч! нсш!зна працы знікае, дзень бібліятэкара не сгановіцца падобным адзін да аднаго?**

— Сённяшнія абавязкі, — не згаджаецца Вольга, — залежаць ад таго, што стаіць на парадку

дня. Напрыклад, калі ідзе фарміраванне каталога, якое займае некалькі месяцаў, то можна сказаць, што кожны дзень патрабуе ад цябе аднаго і таго ж алгарытму дзеянняў. Але калі абслугоўваеш чытачоў, то нельга казаць пра паўтор, бо ў аснове — чалавечыя стасункі, жывыя кантакты.

— Бывае, што чалавек прыходзіць у бібліятэку шукаць адказы на пытанні віктарыны, і ты з ім гартуеш кнігі і дапамагаеш яму, — дзеліцца сваім вопытам Святлана. — А бывае, што стасункі з чытачом абмяжоўваюцца дзеяннем “выдаў кнігу — забраў кнігу”. А калі лічыць, што кожны чалавек — своеасаблівы, то і бібліятэкар свой працоўны дзень не сумуе.

— **У сгарадаўнасці ў Еўропе бібліятэкарамі былі толькі мужчыны, сёння — амаль адны жанчыны...**

— Гэта так і не так. У Амерыцы прафесія бібліятэкара — адна з самых паважаных, разам з урачом, юрыстам. І калі ўзяць бібліятэку Кангрэса ЗША, то там працуе шмат мужчын... Але за апошні час і да нас на працу прыйшло іх шмат. Прыйшлі новыя інфармацыйныя тэхналогіі, якія і “прывялі” за сабой мужчын. Сёння сучаснай бібліятэцы патрэбны і аўтаматызатары, і тэхналагі, і праграмісты, у якіх раней мы не мелі патрэбы.

— **На думку моладзі, “бібліятэка без сцен” — гэта здабытак ці страта?**

— Віртуальная бібліятэка — гэта вялікі плюс, — аптымістычна ўпэўнівае Вольга. — Асабліва ў тых выпадках, калі чалавеку фізічна далёка ехаць да бібліятэкі альбо патрэбны тэрміновы доступ да яе. Навуковыя артыкулы, перыядычныя выданні, дакументы, напэўна, зручней чытаць у электронным варыянце. Але ёсць такія “медыцынскі” мінус — для вачэй такая бібліятэка не зусім зручная, і шмат старонак прачытаць фізічна цяжка. Таму ў гэтым — плюс у бок традыцыйнай кнігі.

— **Бібліятэкар — гэта “прафесійны чытач” ці аматар захоўваць?**

— Калі працуеш з фондам, праз твае рукі праходзіць столькі кніг, што хочацца адразу ўсе прачытаць. Калі столькі літаратуры, то прыходзіш да высновы, што хочацца ведаць нашмат больш, чым ты раней сабе гэта ўсведамляў, — дзеліцца Вольга.

— Як адказаў бы на ваша пытанне наш дырэктар, — мудра падсумоўвае гаворку Святлана Анатольеўна: — нечытаючы бібліятэкар — гэта прафесійна непрыдатны спецыяліст.

Святлана ЖУРАЎСКАЯ
Фота Паўла ЭЗЕРЫНА